

רע"פ 3998/15 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 3998/15

לפני:

כבוד השופט א' שהם

המבקש:

פלוני

נ ג ד

המשיבה:

מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים, מיום 29.4.2015, בעפ"ג 41706-02-15, שניתן על-ידי כב' השופטים: י' נועם; ר' פרידמן-פלדמן; ו-מ' בר-עם

בשם המבקש:

עו"ד יוסף סמארה; עו"ד ג'ריס דחדולי

בשם המשיבה:

עו"ד ציפי קוינט-שילוני

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופטים: י' נועם; ר' פרידמן-פלדמן; ו-מ' בר-עם), בעפ"ג 41706-02-15, מיום 29.4.2015, בגדרו נדחה ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופטת ח' מרים לומפ), בת"פ 32513-12-11, מיום 22.1.2015.

2. המבקש הורשע, על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בביצוען של עבירות מס הכנסה, ובכלל זאת: 4 עבירות של אי קיום דרישות, לפי סעיף 216(1) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן: פקודת מס הכנסה); עבירה של השמדת או הסתרת מסמכים, לפי סעיף 216(6) לפקודת מס הכנסה; 4 עבירות של השמדת הכנסות, לפי סעיף 220(1) לפקודת מס הכנסה; 4 עבירות של מסירת אמרות כוזבות, לפי סעיף 220(2) לפקודת מס הכנסה; 4 עבירות של ניהול פנקסי חשבונות כוזבים, לפי סעיף 220(4) לפקודת מס הכנסה; ועבירה של מרמה, ערמה או תחבולה, לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה.

מעובדות כתב האישום עולה, כי המבקש ביצע עבירות מס הכנסה במשך תקופה ארוכה, בעסקים שונים שניהל במזרח ירושלים, ובעסקאות שביצע עם סוחרים באזור יהודה ושומרון.

3. בבואו לקבוע את מתחם העונש ההולם למעשיו של המבקש, הדגיש בית משפט השלום את חומרת המעשים שביצע המבקש, אשר "במשך למעלה מ-4 שנים העלים וסייע לאחרים להעלים הכנסות מרשויות המס, תוך שהוא פועל במספר מישורים, הן בהוצאת חשבוניות פיקטיביות על עבודות שכלל לא ביצע, והן בניפוח חשבוניות קיימות [...] מדובר בעבירות שבוצעו תוך תכנון מוקדם, בשיטתיות בתחכום ובתמורה לבצע כסף". למרות שהמבקש כיסה חלק מחובותיו לרשויות המס, ציין בית משפט השלום, כי הדבר אינו מצדיק, כשלעצמו, הימנעות מהטלת עונש מאסר בפועל על המבקש. לפיכך, קבע בית משפט השלום כי מתחם הענישה ינוע בין 10 ל-24 חודשי מאסר בפועל, לצד קנס כספי הנע בין 50,000 ₪ ל-250,000 ₪. לצורך קביעת עונשו של המבקש בתוך המתחם, נתן בית משפט השלום את דעתו, בין היתר, לפגיעה הקשה הצפויה למבקש ולבני משפחתו ככל שהמבקש ייכלא מאחורי סורג ובריח; להודאתו של המבקש במסגרת הסדר הטיעון; ולמאמציו לכיסוי חובותיו לרשויות המס. על-כן, העמיד בית משפט השלום את עונשו של המבקש קרוב לרף התחתון של מתחם הענישה שנקבע, ודן אותו ל-14 חודשי מאסר לריצוי בפועל. עוד השית בית משפט השלום על המבקש 6 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור, במשך שנתיים מיום שחרורו, כל עבירה לפי פקודת מס הכנסה; וקנס כספי בסך 50,000 ₪, או 5 ימי מאסר תמורתם.

4. המבקש ערער על חומרת העונש שהושת עליו לבית המשפט המחוזי בירושלים. בערעורו טען המבקש, כי שגה בית משפט השלום בגובה מתחם הענישה שנקבע למעשיו של המבקש, וכן באשר לקביעת עונשו בתוך המתחם עצמו. לאחר ששמע את טיעוני הצדדים, ביום 29.4.2015, החליט בית המשפט המחוזי לדחות את ערעורו של המבקש, ולהותיר על כנו את גזר דינו של בית משפט השלום. בית המשפט המחוזי ציין בהכרעתו, כי "ככלל, איזן [בית משפט השלום] נכונה בין השיקולים הרלוונטיים השונים, לצורך קביעת מתחם הענישה ההולם בגין העבירות הנדונות ונסיבות ביצוען [...] לא נפלה טעות מהותית בגזירת הדין, והעונש שהוטל על [המבקש] אינו סוטה באופן קיצוני מרמת הענישה הראויה; ומשכך, לא קמה עילה להתערב בגזר הדין".

5. ביום 14.5.2015 (כ-15 ימים לאחר שנדחה ערעורו של המבקש), התקבלה בבית המשפט המחוזי בקשה מאת המבקש, אשר כותרתה "מידע חסוי - בקשה לצירוף המלצה בטרם מתן פסק הדין" (להלן: הבקשה להוספת המידע החסוי). בהחלטה שניתנה באותו יום, הבהיר בית המשפט המחוזי, כי "הואיל וכבר ניתן פסק דין, אין עוד כל רלבנטיות לבקשה".

הבקשה לרשות ערעור

6. בבקשה שלפני טוען המבקש, כי שגה בית המשפט המחוזי כאשר הוא נמנע מלהתייחס למידע החסוי אשר נשלח אליו, ביום 14.5.2015, מידע אשר יש בו, לשיטתו של המבקש, כדי להצדיק הקלה בעונשו. המדובר, כך נטען, במידע חסוי לפיו "המבקש, במהלך 15 שנה סייע למדינת ישראל במישור הביטחוני והופעל על-ידי הגורמים הרלוונטיים הן בשטחים והן בחו"ל במדינות איטליה וספרד". עוד טוען המבקש, כי חלף "זמן ניכר" בין ביצוע העבירות בהן הוא הורשע (2005-2009), ועד לגזירת עונשו, ו"מדובר בפרק זמן מאוד משמעותי בחייו של אדם שהוא בן אנוש כאשר ניהול הליך נגדו מהווה למעשה איום וגורם לפחד ואי יציבות נפשית וכלכלית". עוד נטען, כי המבקש "כבר בא על גמולו [...] המבקש לא יכול היה לתמוך באשתו ובילידו לאורך התקופה שלאחר קליעתו לפרשה, ובכך גם הם כבר שילמו את המחיר למעשיו". על יסוד דברים אלה, סבור המבקש, כי יש להמיר את עונשו ל-6 חודשי מאסר לריצוי על דרך של עבודות שירות, ובאופן זה יעלה בידו "לשקם את עצמו, בכדי להחזירו אל פסי החיים הנורמטיביים".

7. המשיבה התבקשה, בהחלטת מיום 8.6.2015, להגיב לבקשה לרשות ערעור. בתגובתה, הטעימה המשיבה, כי עד כה, טרם כיסה המבקש את מלוא חובותיו לרשויות המס, והדבר מהווה "נסיבה רצינית להחמרה בעונש". עוד ציינה המשיבה, כי המבקש גם טרם שילם, "ולו תשלום אחד" מסכום הקנס שהוטל עליו בגזר דינו של בית משפט השלום. בהתייחס לטענת המבקש בנוגע לבקשה להוספת המידע החסוי, סבורה המשיבה, כי בשלב זה של ההליך ולנוכח הגשתה של הבקשה "באיחור", אין להיעתר לה.

דיון והכרעה

8. דין הבקשה לרשות ערעור שלפני להידחות. הבקשה אינה מעוררת כל שאלה משפטית כבדת משקל, לא רחבת היקף, החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים לה, ולא מתעורר חשש מפני עיוות דין חמור או אי-צדק מהותי שנגרם למבקש. על-כן, הבקשה אינה עונה על אמות המידה שנקבעו בפסיקתו של בית משפט זה למתן רשות ערעור ב"גלגול שלישי" (רע"פ 4095/15 אסולי נ' מדינת ישראל (23.6.2015); רע"פ 4265/15 דדון נ' מדינת ישראל (22.6.2015) (להלן: עניין דדון); רע"פ 4218/15 אמסלם נ' מדינת ישראל (18.6.2015) (להלן: עניין אמסלם)).

מעבר לכך, עניינה של הבקשה נעוץ בהשגותיו של המבקש על חומרת העונש שנגזר עליו. וכבר נפסק, לא אחת, כי טעם זה אינו מצדיק, ככלל, מתן רשות ערעור, אלא במקרים בהם ניכרת סטייה קיצונית ממדיניות הענישה המקובלת והראויה בעבירות דומות (עניין דדון; רע"פ 2945/15 אבו חנין נ' מדינת ישראל (3.5.2015); רע"פ 2450/15 אזרזר נ' מדינת ישראל (15.4.2015)). לאחר שבחנתי את החומר המונח לפניי, לא מצאתי כי הערכאות הקודמות סטו כהוא זה ממדיניות הענישה המקובלת והראויה, ובוודאי שאין מדובר בסטייה קיצונית ממדיניות ענישה זו. ויש להזכיר, כי העונש שהושת על המבקש, הועמד, בסופו של יום, בסמוך לרף התחתון של מתחם הענישה שנקבע.

עוד יש לציין, כי חלקים נרחבים מהבקשה לרשות ערעור שלפני מועתקים, תוך שינויי נוסח קלים, מהודעת הערעור שהגיש המבקש לבית המשפט המחוזי. כפי שצינתי, בין היתר, ברע"פ 1402/15 טלי נ' מדינת ישראל (4.3.2015): "העתקת עיקרי הטיעונים מכתב הערעור מעידה, כי מטרת הבקשה לרשות ערעור אינה אלא ניסיון ל"מקצה שיפורים", ומטרה מעין זו אינה מצדיקה, ככלל, היעדרות לבקשת רשות הערעור" (ראו גם: רע"פ 3610/15

סמיונוב נ' מדינת ישראל (8.6.2015); רע"פ 113/15 אעלמי נ' מדינת ישראל (20.1.2015).

די בטעמים אלו, כשלעצמם, כדי לדחות את הבקשה לרשות ערעור שלפניי.

9. למעלה מן הצורך אוסיף בקצרה, כי גם לגופו של עניין אין ממש בטענותיו של המבקש, ודין להידחות. אשר לבקשה להוספת המידע החסוי, סבורני כי בדין נדחתה בקשה זו על-ידי בית המשפט המחוזי. בקשה זו הוגשה לאחר שניתן פסק הדין בערעור ובית המשפט קם מכסאו, וממילא, ניתנו למבקש הזדמנויות די והותר על מנת להביא בפני הערכאות הקודמות את דבר המידע החסוי. ראו, בהקשר זה, את שצינתי ברע"פ 2122/13 דבש נ' מדינת ישראל (9.5.2013):

"סעיף 211 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, המאפשר הגשת ראייה חדשה בערכאת הערעור לשם "עשיית צדק", הינו חריג לכלל המורה, כי ראיות תוגשנה לערכאה הדיונית בלבד. הפסיקה יצקה תוכן בסעיף זה, בקובעה כי על בית המשפט לשיקול שלושה שיקולים עיקריים, בבואו להחליט בבקשה להוספת ראייה חדשה בשלב הערעור, ואלו הם: השיקול הראשון עניינו בשאלה, האם היה באפשרותו של המערער להשיג את הראייה החדשה במהלך הדיון בערכאה הקודמת; השיקול השני נוגע לאינטרס השמירה על עקרון סופיות הדין; ולבסוף יש להידרש לשיקול הנוגע לטיבה של הראייה החדשה והסיכוי שהגשתה תביא לשינוי התוצאה שאליה הגיעה הערכאה הקודמת" (ראו גם: רע"פ 8925/14 פרנקל נ' מדינת ישראל (15.1.2015); רע"פ 7005/14 דגן נ' מדינת ישראל (30.11.2014)).

10. עוד טוען המבקש, כאמור, כי יש להמיר את עונש המאסר שהושת עליו, למאסר שירוצה על דרך של עבודות שירות, וזאת לשם שיקומו וחזרתו "אל פסי החיים הנורמטיביים". על האינטרס השיקומי עמדתי, בין היתר, בעניין אמסלם, שם ציינתי כי:

"אמת נכון הדבר, כי האינטרס שעניינו שיקומו של הנאשם, איננו אינטרס אישי של אותו נאשם בלבד, אלא שמדובר באינטרס חברתי כולל, לשקם את מי שסרו מדרכם, ולהחזירם לדרך המוטב. יחד עם זאת, יש לזכור, כי אינטרס זה מונח לצד יתר שיקולי הענישה העומדים על הפרק, בעת שנגזר עונשו של הנאשם" (ראו גם: רע"פ 3463/15 קוטוב נ' מדינת ישראל (21.5.2015); רע"פ 1625/15 פלונית נ' פלונית (19.4.2015)).

לא מצאתי, במקרה דנא, טעמים שיקומיים מיוחדים, המצדיקים הקלה נוספת בעונשו של המבקש, והמרתו למאסר שירוצה על דרך של עבודות שירות.

כפי שנקבע בפסיקתו של בית משפט זה, עבירות המס מחייבות, ככלל, הטלת עונשי מאסר על העבריינים, ואינני סבור כי במקרה דנן יש לחרוג מכלל זה. לאמור:

"כשעסקינן בעבירות מס ככלל, כנפסק לא אחת, שיקולי ההרתעה גוברים על נסיבותיו האישיות של הנאשם, אף אם אינם מאיינים אותו: 'נוכח פגיעתה הקשה של עבריינות המס במשק, בכלכלה, במגוון היבטים חברתיים הנוגעים לנטל

תשלום המיסים, ואף בשל הקושי הרב שבחשיפתה, יש לנקוט ביד קשה בטיפול בעבירות אלה ולהעניק משקל מיוחד להיבט ההרתעתי של העבריינים, במסגרת שיקולי הענישה' [...]

יש המתפתים לראות עבירות מס, שאין הנגזל האינדיבידואלי בהן ניצב לנגד העיניים והרי הוא הציבור כולו, 'חסר הפנים' כביכול - במבט מקל. לא ולא. אדרבה, בית משפט זה, עוד משכבר הימים, ראה אותן בחומרה וקבע 'כמדיניות רצויה, שלא לאפשר ריצוי עונש מאסר בעבודות שירות כשהמדובר בעבירות פיסקליות' (רע"פ 7135/10 חן נ' מדינת ישראל (3.11.2010); ראו גם: רע"פ 7964/13 רובינשטיין נ' מדינת ישראל (31.12.2013); רע"פ 5906/12 עזרא נ' מדינת ישראל (9.9.2012)).

11. לפיכך, הבקשה לרשות ערעור נדחית בזאת.

המבקש יתייצב לריצוי מאסרו בבית המעצר ניצן שבמתחם כלא אילון, ביום 13.7.2015, בשעה 09:00, או על-פי החלטת שב"ס. המבקש רשאי לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שב"ס, טלפונים: 08-9787336, 08-9787377.

ניתנה היום, י"א בתמוז התשע"ה (28.6.2015).

ש ו פ ט